

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาเปรียบเทียบ (comparative descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในภาวะสูญเสียและเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตายด้วยโรคเฉียบพลันและโรคเรื้อรัง พร้อมทั้งเปรียบเทียบความต้องการในภาวะสูญเสียและเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตายด้วยโรคเฉียบพลันและโรคเรื้อรัง

กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตายด้วยโรคเฉียบพลันและโรคเรื้อรังที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนักอายุรกรรม 1, 2 และ 3 หอผู้ป่วยหนักกึ่งวิกฤตอายุรกรรมชาย หอผู้ป่วยหนักกึ่งวิกฤตอายุรกรรมหญิง หอผู้ป่วยหนักศัลยกรรม หอผู้ป่วยหนักศัลยกรรมประสาท หอผู้ป่วยหนักโรคหัวใจและหลอดเลือด และหอผู้ป่วยหนักศัลยกรรมหัวใจทรวงอกและหลอดเลือด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โดยเป็นสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตายด้วยโรคเฉียบพลันจำนวน 53 คน และเป็นสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตายด้วยโรคเรื้อรังจำนวน 50 คน ซึ่งมีอายุ 18 ปีขึ้นไป เป็นสมาชิกในครอบครัวที่มีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยขณะเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล เป็นผู้ที่รับรู้ว่าผู้ป่วยอยู่ในภาวะใกล้ตาย และยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2543

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยภาวะใกล้ตาย
2. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตาย
3. แบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับอาการของผู้ป่วย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับผู้ป่วยภาวะใกล้ตาย เพื่อใช้ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่รับรู้ว่าผู้ป่วยอยู่ในภาวะใกล้ตาย
4. แบบสอบถามความต้องการในภาวะสูญเสียและเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตาย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากผลการศึกษาของดราคูปและบรู (Dracup & Breu, 1978) ประกอบด้วยความต้องการ 5 ด้าน คือ ด้าน

ความต้องการบรรเทาความวิตกกังวล ด้านความต้องการข้อมูลข่าวสาร ด้านความต้องการอยู่กับผู้ป่วย ด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้ป่วย และด้านความต้องการที่จะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามความต้องการในภาวะสูญเสียและเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตายไปหาความเชื่อมั่นกับสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตายจำนวน 15 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.94 แล้วจึงนำเครื่องมือไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามระยะเวลาที่กำหนด และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยภาวะใกล้ตาย และสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตายนำมาแจกแจงความถี่ โดยนำเสนอข้อมูลในรูปตารางแสดงความถี่และร้อยละ
2. ความต้องการของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตายด้วยโรคเฉียบพลันและโรคเรื้อรัง นำมาแจกแจงความถี่ โดยนำเสนอในรูปตารางแสดงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบความต้องการรายด้านของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตายด้วยโรคเฉียบพลันและโรคเรื้อรัง โดยการทดสอบแมนน์-วิทนี ยู (Mann-Whitney U test)

ผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความต้องการในภาวะสูญเสียและเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตายด้วยโรคเฉียบพลันมีความต้องการด้านข้อมูลข่าวสารมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความต้องการอยู่กับผู้ป่วย ด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้ป่วย ด้านความต้องการที่จะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ และด้านความต้องการบรรเทาความวิตกกังวล ตามลำดับ
2. ความต้องการในภาวะสูญเสียและเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตายด้วยโรคเรื้อรังมีความต้องการด้านข้อมูลข่าวสารมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความต้องการอยู่กับผู้ป่วย ด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้ป่วย ด้านความต้องการบรรเทาความวิตกกังวล และด้านความต้องการที่จะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ ตามลำดับ
3. ความต้องการในภาวะสูญเสียและเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตายด้วยโรคเฉียบพลันและโรคเรื้อรัง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านการปฏิบัติการพยาบาล ผู้บริหารการพยาบาลสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการจัดรูปแบบบริการพยาบาล เพื่อตอบสนองความต้องการในภาวะสูญเสียและเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตาย ตลอดจนจัดหาแหล่งประโยชน์ที่เหมาะสมแก่สมาชิกในครอบครัวผู้ป่วย และพยาบาลประจำการสามารถนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเป็นแนวทางในการประเมินความต้องการในภาวะสูญเสียและเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตาย และจัดรูปแบบการพยาบาลเพื่อตอบสนองความต้องการได้อย่างเหมาะสม อันจะนำไปสู่การพยาบาลที่มีประสิทธิภาพได้

ด้านการศึกษา อาจารย์พยาบาลสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพิจารณาจัดเนื้อหาการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในภาวะสูญเสียและเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตาย เพื่อให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ด้านการวิจัย เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการในภาวะสูญเสียและเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยกลุ่มโรคอื่นๆ เช่น ผู้ป่วยโรคมะเร็ง ผู้ป่วยโรคเอดส์ หรือผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดรูปแบบการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพยาบาลเพื่อตอบสนองความต้องการในภาวะสูญเสียและเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตาย เช่น การให้บริการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยการพยาบาลอย่างมีส่วนร่วมของสมาชิกในครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยวาระสุดท้าย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1.ควรมีการศึกษาความต้องการในภาวะสูญเสียและเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตายด้วยโรคเฉียบพลันและโรคเรื้อรังซ้ำ และขยายจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น

2.ควรมีการศึกษาความต้องการในภาวะสูญเสียและเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตายในกลุ่มโรคต่างๆ เช่น ผู้ป่วยโรคมะเร็ง ผู้ป่วยโรคเอดส์ หรือผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน

3.ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ความต้องการในภาวะสูญเสียและเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตาย ตามการรับรู้ของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยเองกับของพยาบาลที่ให้การดูแลสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยอยู่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพบุคลากรและงานบริการที่ให้แก่สมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

4.ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่อาจมีผลต่อความต้องการในภาวะสูญเสียและเศร้าโศกของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วย

5.ควรมีการศึกษาแนวทางในการจัดรูปแบบการพยาบาลเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกในครอบครัวผู้ป่วยภาวะใกล้ตายในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิกในครอบครัวผู้ป่วย โปรแกรมการพยาบาลอย่างมีส่วนร่วมของสมาชิกในครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยวาระสุดท้าย เป็นต้น